

Köszönjük Éva néni... Rozgonyi Éva 80. születésnapjára

Rozgonyi Éva tanárnőt, Liszt és Bartók-Pásztory-díjas karnagyot köszöntjük ma 80. születésnapján, sok ezren, tanítványai Magyarországon, a határokon túl, és távolabb: Japántól Kanadáig. Éva néni „egyenes ágon” örökölte a Kodály-i utat, mely

munkásságának meghatározó eleme. Kodály Tanár úr a nemzet nagy nevelője. Ma is hatnak szavai, művei, karizmatikus személyisége. Akik szeretik, rajongással szeretik, akik az ő szellemében működnek, missziót teljesítenek, akik az ő életművét forrásnak tekintik, hivatástudattal, hittel, szeretettel dolgoznak. Kodály Zoltán olyan utat mutatott nekünk, amely a nemzet apraja-nagyját tűzbe hozza, van mondandója a legkisebbekhez és a legbölcsebb mesterekhez egyaránt. Az ő programja vezérfonalat ad egy életen keresztül, odaadó napi lelkes munkát inspirál több nemzedék óta. Mint ahogyan a Jó Hír terjed, úgy adják tovább ezt a lángot követői, tanítványai tanítványaiknak, s azok tanítványainak. Így vagyunk részesei mi, Éva néni tanítványai ennek a folyamatnak, s próbáljuk megőrizni azt a lelkületet, amely generációról generációra a kóruséneklés, a magyar kultúra és műveltség éltető, gyógyító, inspiráló közege.

Tanítványok, kórustagok emlékezései, köszöntő szavai képet adnak Éva néni életútjáról. A palóc faluból, Etesről került a híres Békés-tarhosi Énekiskolába, mely életútjában meghatározó állomás volt. Éva néni gyakran mesélt Békés-Tarhosról. Úgy képzeltem gyerekként is, hogy a tarhosi zeneintézményben egy idilli világ volt. Az ország első énekes központja, ahol Kodály álma megvalósulhatott. A Wenkheim kastély és gyönyörű parkja tele éneklő gyerekekkel, akik intenzív zenei nevelésben részesültek, szép hangokkal, harmóniákkal töltötték meg a hatalmas kertet. A nehézségek közösséggé kovácsolták a kollégista gyerekeket a háború utáni években. Óriási nosztalgiával mesélnék a Tarhoson felnőtt diákok csodálatos iskolájukról, ahonnan nagyszerű szakemberek kerültek ki, pedig csak rövid nyolc évig működhetett. Akkor záratta be a rendszer, amikor már világhírűvé vált. Szakmai színvonalát, szellemiségét Kodály Zoltán is nagyra értékelte. Ebben a tündérbertben tanult Rozgonyi Éva kisgyerekként.

A sors összjátéka, hogy később annak az iskolának lett igazgatója, kórusvezetője, amely a Békés-tarhosi Énekiskola megszűnésekor jött létre, s az ország első ének-zenei általánosiskolájaként tartják számon: a kecskeméti Kodály Iskoláé. A tarhosi szellem és lelkeség ilyen módon átörökítődött Kecskemétre, Kodály szülővárosába.

Éva néni az iskolaalapító Nemesszeghyné Szentkirályi Mártától vette át az igazgatást, s olyan iskolát teremtett, mely a kommunizmus nehéz éveit alatt a művészet, a műveltség, a jóság szigete volt. Gyermekként csak azt tudtam, hogy szeretek iskolába járni, szeretem a tanárait; utólag csak elképzelni tudom, milyen szívós küzdelem lehetett a háttérben a vezető részéről, hogy ilyen atmoszféra valósulhasson meg, ahol a tanárok legfőbb szívügye a gyerekek haladása volt, hivatástudattal tanították a tantárgyakat. Az ének tanárok közössége volt a szíve-lelke a tanári karnak, mely csupa nagyszerű szakemberről állt, így mi, gyerekek, minden korosztályban a legjobb kezekbe kerültünk. Éva néni kerek születés-napjához közeledve sokat gondolok mostanában a régmúltra, az együtt töltött évekre. Főként a gyerekkoromban megtapasztaltakra. És egyre inkább rájövök, hogy milyen kivételesen áldott helyzetben voltam, hogy Éva néni volt az igazgatóm, kórusvezetőm a Kodály Iskolában. Rengeteget köszönhetek neki. Visszatekintve, igazgatása alatt emberi, igaz légkör volt szeretett iskolámban. A kecskeméti Kodály Iskolában átélve a hetvenes éveket, mondhatom, hogy az akkori rendszer negatívumai kívül maradtak az iskola falain. Ebben a sok élményt adó iskolában ránk, gyerekekre személyes figyelem irányult, mely a szakmai színvonalal együtt volt jelen. Rajongásig szerettem ezt az iskolát. Ebben Éva néninek óriási szerepe volt igazgatóként. Kicsi első osztályos voltam, amikor ő lett az igazgató. Számomra mindig szeretett tekintély. Úgy tudott tiszteletet parancsolóan jelen lenni köztünk, hogy ugyanakkor kedves, jóságos, szeretettel teli is volt felénk, gyerekek felé. Nem félelmet keltő tekintély volt, hanem az értékrend biztonságával, az emberség kisugárzásával a biztos pontot jelentette. Személyes figyelme kitüntetés volt. Köszönöm Éva néninek, hogy ilyen lehetett a gyerekkorom az iskolában. Máig éltet, meghatároz, eligazít.

Hetedikes koromtól 4. gimnáziumig énekelhettem Éva néni keze alatt az iskolai kórusban és a városi vegyeskarban. Nagyszerű, gyönyörű műveket énekeltünk az évek alatt. A katarzis mindennapos vendég volt a kóruspróbákon. Nagyon szerettem Éva néni próbáit. Jobbnál jobb műveket tanultunk, énekeltünk. Emlékszem a *Lengyel László* „Haj, régi szép magyar nép”-ére, a *Jószíggigézőben* „Tínó-bínó jószágocskák”-at milyen szeretettel énekeltük, a „Nőj jön fű előttük” a síma, puha, harmatos pázsitot idézte, a jóságos növekedést, a *Villő* öreg embereit milyen bársonyos puha meleg szeretettel vette körül az alt. Milyen méltóságteljes íveket énekeltünk a *Vejnemöjnenben*. Az utolsó gimnáziumi évemben énekeltük a Kodály: Semmit ne bánkódjál-t, a Bartók: Mihálynap-i köszöntőt. A művek választása nem volt véletlen, ezt fiatalon is éreztem. A Kodály-iskolában

bekövetkezett változások ezek a művek hitvallások voltak arról, hogy a művészettel, hitből élő ember mivel vigasztalódik, mit teremt, mit ad át tanítványainak. Így visszagondolva, a személyes érintettség is tehette olyan szuggesztívvá Éva néni vezényletét, s a művek megszólalását. Ebben a mindennapi inspirált légkörben a gyerekkorom és ifjúkorom tele volt napi katarzissal, s ennek az igénye hajt ma is.

A *Purcell: Nunc dimittis*, a *Magnificat*, a *Kodály: 114.zsoltár*, Ének Szent István királyhoz, *Fölszállott a páva* a vegyeskari élményeim közé tartozik. Ilyen művekkel találkozni tizenévesen egyáltalán nem természetes, olyan alapokat ad az embernek, amely az egész életére hatással van. Ami nekünk természetes volt kecskeméti Kodály-iskolásként, az egyáltalán nem evidens: hogy a legmagasabb rendű művészet táplálékával nőhattunk fel kicsi korunktól kezdve, hogy a legnagyobb mesterművek legminőségibben szólalhattak meg, s ez mindennapi élményünk volt. A tiszta éneklés evidenciája biztos, hogy lelkünket is tisztogatta. A gyermekkor tisztaságához a tiszta intonáció is hozzátartozott, azóta is ezt keresem mindenhol, ahová életutam vezet. Köszönöm szépen Éva néninek, hogy mindezt lehetővé tette nekem s generációmnak.

A kecskeméti Kodály-iskola nagy gazdagságát az is adta, hogy Rozgonyi Éva néni igazgatása alatt volt a leánykar vezetője Kardos Pál. Életre szóló élményt jelentett a kórusában énekelni ötödikes-hatodikos gyerekként. Éva néni tanári, karvezetői szellemiségére talán a legnagyobb hatással ő lehetett. A miskolci Zenei Gimnáziumban volt tanára, majd életútjuk ezer szálon összefonódott, szegedi és kecskeméti működésük, közös munkájuk alatt. Kardos Pali bácsi zseniális karnagy-egyénisége, zenei és emberi megoldásai, intonációs tanítása olyan kincseshánya, amely Rozgonyi Éva tanárnőt egész életében inspirálta. Az a zenei minőség, amely szegedi és kecskeméti kórusaiban megvalósult, gyökerében Kardos tanár úr izzó zeneiségéből, karizmatikus személyiségéből merített ihletet, tudást. Éva néni egész életében hűséges volt Kardos tanár úr szellemiségéhez.

A jubileumi születésnapra összeállított köszöntőkből, emlékezésekből egy kivételes zenepedagógus karnagy életútját látjuk kibontakozni. Életének minden színterén szeretettel, a legnagyobb megbecsüléssel emlékeznek rá: a miskolci Zenei Gimnáziumban, első munkahelyén, Szolnokon, a Zeneakadémián, a szegedi Tanárképző Főiskolán, a kecskeméti Kodály Zoltán Ének-Zenei Általános Iskolában és Gimnáziumban, a szegedi Konzervatóriumban, és persze kórusaiban: a szegedi Bartók Kórusban, a kecskeméti ÉZI leánykarában és a Városi Vegyeskarban, a szegedi Lauda leánykarban és a Diapente Fiúkarban. A Magyar Kodály Társaságban, a KÖTÁ-ban és a Kardos Pál Alapítványban. Amerikai és japán Kodály-tanfolyamokon.

Hogy Kodály Tanár úr követőjeként mennyire hasonlóvá vált mesteréhez, kiderül a születésnap emlékezésekből. S. Szabó Márta, Éva néni egykori kórusénekes, hajdani Kodály iskolás, aki később ott is tanított, s tanárunk volt, ma a DE Zeneművészeti Karán tanszékvezető, így ír Éva

néniről: „A Tisztelt Tanárnő megszólítás nem csupán szokványos udvariassági formula, megpróbálom számba venni, mit is tisztelhetünk ünnepeztünk eddigi életművében: szakmai tudását, felkészültségét, zenei érzékenységét, igényességét, kötelességtudatát, lelki és fizikai erejét, szuggesztivitását, bölcsességét, határozottságát, kitartását, munkabírását, fáradhatatlanságát, elkötelezettségét a jó ügyek mellett, iskolái, tanárai tiszteletét, hűségét és helytállását nehéz időkben, igazságszeretetét, következetességét, szeretetteljes szigorát, segítőkészségét, nyitottságát, optimizmusát, derűjét, biztonságot sugalló lényét...”

A jó tanítvány annyira azonosul mesterének tanításával, személyével, hogy saját személyiségébe is beleépülnek a mester tulajdonságai. Így válik ő maga is mesterré.

Köszönjük az életpéldát, tanítást Éva néninek, szeretettel köszöntjük ezen a jeles ünnepen!

*Nagy Éva Vera
volt tanítvány
iskolanővér, karvezető
Marosszéki Kodály Zoltán Kórusműhely*

Megjelent: Magyar Kurír Katolikus Hírportál, 2020. május 12.

ZeneSzó, XXX. évfolyam 3. sz. 2020

Tanítványai vagyunk

Köszöntő ROZGONYI ÉVA zenepedagógus, Liszt- és Bartók-Pásztory-díjas karnagy, nyugalmazott főiskolai tanár, a Szegedi Bartók Kórus Örökös Karnagya 80. születésnapjára

Amikor majd 50 év távlatából emlékezem, ugyanaz az arisztokratikus, bölcs, titokzatos jelenség jut eszembe Éva néniről (tanítványaitól talán ez a megszólítás méltó és megszokott), mint akit kisiskolásként először hallottam megszólalni a kecskeméti Kodály Zoltán Ének-Zenei Általános Iskola és Gimnáziumban bemutatkozó új igazgatóként Nemesszeghyné Szentkirályi Márta halálát követően. Kisgyermekként még nem sejtettem, hogy a zárkózottság, a szűkszávúság, a mindig leírhatatlanul fegyelmezett magatartás mögött milyen rendkívüli személyiség rejlik.

Éva néni nyilatkozta egyszer valahol: „Kodálynak mindenben igaza volt, és főleg abban, hogy iskolát kell teremteni, hogy embert nevelni, műveltséget közvetíteni tudjunk. És hogy a műveltség ne egy szabadidős